

Factsheet Dierhouderij 2016

Ontwikkelingen in de sector op basis van de administratie van Colland Arbeidsmarkt in 2015

Colland Bestuursbureau,
24 oktober 2016
1610-1022

Inhoudsopgave

Toelichting		3
Samenvatting		4
1.	Werkgevers	5
1.1	Totaal aantal bedrijven per sector	5
1.2	Regionale spreiding van bedrijven	8
1.3	Grootte van bedrijven	10
2.	Werknemers	11
2.1	Gemiddeld aantal werknemers en aantal fte	11
2.2	Werknemers naar leeftijd en geslacht	13
2.3	Werknemers naar regio	15
2.4	Lengte dienstverband	19
2.5	werknemers naar bedrijfsgrootte	21
3.	In- en uitstroom	22
3.1	Instroom	22
3.2	Uitstroom	25
3.3	In- en uitstroom vergeleken en mobiliteit binnen de sector	28
Omschrijving van de gehanteerde begrippen	bijlage I	31
Lengte dienstverband bij uitstroom	bijlage II	32
Verdeling arbeidsmarktregio's naar district	bijlage III	33

Toelichting

Het Colland Bestuursbureau voert jaarlijks een onderzoek uit naar arbeidsmarktontwikkelingen in de bij Colland Arbeidsmarkt aangesloten sectoren op grond van de gegevens in de administratie.

Daarmee zijn “factsheets” opgesteld, waarin vergelijkbare kengetallen van de diverse deelsectoren zijn opgenomen. Het doel van de factsheets is sectoren informeren over de arbeidsmarktsituatie in hun sector.

Voor de analyses is gebruik gemaakt van gegevens uit de bestanden van Colland Arbeidsmarkt van 2015. Om zicht te geven op trends in sectoren zijn in een aantal tabellen gegevens vanaf 2007 tot en met 2015 meegenomen.

Ten opzichte van voorgaande jaren zijn een aantal tabellen en grafieken uitgebreid en toegevoegd.

Hebt u op- en aanmerkingen? Neem contact op met Colland Bestuursbureau via actor@actor.nl

Samenvatting

In 2015 steeg het aantal bedrijven in de sector Dierhouderij met 3,4% naar 2.749, waarvan 85 procent 1 t/m 5 werknemers heeft. Het aantal werknemers daalde met 5,9% naar 8.466 werknemers.

In de provincies Noord-Brabant (28,9%) en Gelderland (17,5%) zijn de meeste bedrijven uit de sector gevestigd. De werknemers binnen de sector Dierhouderij zijn in 2015 grotendeels werkzaam in Gelderland (26,7%), Noord-Brabant (29,9%) en Limburg (15,9%). In Gelderland nam het aantal werknemers in de sector, vergeleken met de andere provincies, het meest af (-464 werknemers, -19,3%).

Op het niveau van arbeidsmarktregio's dalen ten opzichte van 2014 vooral de regio's Stedendriehoek (-420, -48,4%) en Midden-Limburg (-128, -26,4%) en stijgen de regio's Zuid-Kennemerland (+8, +53,3%) en Midden-Holland (+17, +63,0%). In absolute aantallen zijn de stijgingen maar klein.

Elke werknemer had ultimo jaar 2015 gemiddeld een contract van 0,58 fte. Het aantal fte gedurende het jaar per werknemer is gemiddeld 0,51.

De premieoonsom voor de sector Dierhouderij is in 2015 gedaald met 15 miljoen, na de stijging van vorig jaar.

In de sector Dierhouderij waren 2.183 werknemers die op enig moment in 2015 in dienst waren op 31 december 2015 niet meer in dienst (21% van het totaal). In 2015 heeft 21,9 procent van de werknemers een dienstverband dat korter is dan één jaar, net zoveel als in 2014.

In 2015 waren er 11.135 dienstverbanden in de sector, waarvan er 3.583 zijn geëindigd voor juli 2016 (32%). In 2014 waren dat nog respectievelijk 11.351 en 3.744 dienstverbanden (33%). De gemiddelde duur van een dienstverband ultimo jaar 2015 is 3,9 jaar voor de Dierhouderijsector.

In de sector Dierhouderij was 40,5 procent van de werknemers in 2015 werkzaam bij een bedrijf met 1 tot en met 5 werknemers. In 2014 was dat nog 41,5%.

Bijna 2/3 van de instroom in de Dierhouderij is jonger dan 30 jaar (64,3%), t.o.v. 63,7% in 2014. Van de instroom is slechts 9,4 procent 50 jaar of ouder (8,6% in 2014). De totale instroom nam toe met 597 naar 3.059 werknemers. Dit is vooral veroorzaakt doordat nu ook de instroom van januari is meegerekend, wat voorgaande jaren niet gebeurde. De grootste stijging is te zien in de categorie t/m 19 jaar (+227).

De hoogste instroom van werknemers vindt plaats in de maanden januari (+423) en november (+438). In totaal zijn 1.970 van de instromers jonger dan 30 jaar (64,4%). In de maanden februari en december is de instroom het laagst.

Meer dan de helft van de uitstromende medewerkers is jonger dan 30 jaar (58,5%). De totale uitstroom stijgt met 702 medewerkers naar 2.847 in 2015. Werknemers stromen vooral in de maanden januari en december uit (17,5% en 13,4%).

De grootste toename in aantallen werknemers vindt plaats in juni (+90) en er is vooral meer uitstroom dan instroom in de maand december (-270).

De mobiliteit binnen de Dierhouderijsector en de categorie 'gedurende het jaar geen verandering' is gedaald, terwijl de doorstroom naar een andere agrarische sector en de uitstroom uit de agrarische sector zijn gestegen. In absolute aantallen is de mobiliteit gedaald met 90 dienstverbanden.

1. Werkgevers

Met betrekking tot de werkgevers worden de volgende gegevens gepresenteerd:

- 1.1 Totaal aantal bedrijven
- 1.2 Regionale spreiding van bedrijven
- 1.3 Grootte van bedrijven (in aantallen werknemers)

1.1 Totaal aantal bedrijven

Sinds 2007 stijgt het aantal bedrijven in de Dierhouderijsector elk jaar, op een lichte daling in 2009 en 2012 na. In 2015 steeg het aantal bedrijven met 3,4% naar 2.749. Het aantal werknemers steeg tot 2013 eveneens elk jaar, maar in 2014 was er een lichte daling te zien en ook in 2015 was er sprake van een daling. Het aantal werknemers verminderde met 5,9% naar 8.466 werknemers. Ten opzichte van 2014 zijn er nu dus minder werknemers per bedrijf in de sector. Ten opzichte van 2007 is het aantal bedrijven met 18,8% toegenomen en het aantal werknemers met 15,6% toegenomen.

Tabel 1a en 1b geven een overzicht van het aantal bedrijven en het aantal werknemers in de sector ultimo jaar.

Tabel 1a. Totaal aantal bedrijven ultimo jaar sector Dierhouderij

Dierhouderij ultimo jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal bedrijven	2.314	2.420	2.412	2.501	2.541	2.502	2.598	2.659	2.749
Ontwikkeling in procenten		4,6%	-0,3%	3,7%	1,6%	-1,5%	3,8%	2,3%	3,4%
Index aantal bedrijven (2007=100)	100	104,6	104,2	108,1	109,8	108,1	112,3	114,9	118,8

Tabel 1b. Totaal aantal werknemers ultimo jaar sector Dierhouderij

Dierhouderij ultimo jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal werknemers	7.322	7.628	8.007	8.147	8.210	8.206	9.036	9.000	8.466
Ontwikkeling in procenten		4,2%	5,0%	1,7%	0,8%	0,0%	10,1%	-0,4%	-5,9%
Index aantal werknemers (2007=100)	100	104,2	109,4	111,3	112,1	112,1	123,4	122,9	115,6

De agrarische en groene sector kent ultimo 2015 15.377 bedrijven. De sector Glastuinbouw is de grootste werkgever in aantallen werknemers. Deze heeft namelijk 30,2 procent van het totaal aantal werknemers in dienst (33.745 van de 111.722). Ten opzichte van 2014 is er vooral een opmerkelijke stijging te zien in de sector Bedrijfsverzorging. Dit is vooral veroorzaakt door het aanpassen van de werkingssfeer van de cao van deze sector. Een ander opvallend feit is dat het totaal aantal bedrijven in de agrarische en groene sector stijgt met 0,8% t.o.v. 2014, maar het aantal werknemers daalt met -0,3%. Dit betekent dat er gemiddeld minder werknemers per bedrijf in dienst zijn in alle sectoren samen.

De sector Dierhouderij groeit qua aantal bedrijven in 2015 harder dan het gemiddelde van alle sectoren, terwijl het aantal werknemers gemiddeld juist sneller daalt. Sinds dit jaar is de sector de grootste qua aantal bedrijven ten opzichte van alle andere sectoren, op de voet gevolgd door de hovenierssector. Dat terwijl de sector slechts 7,6% van het totaal aantal werknemers in dienst heeft. Tabel 2a is een totaaloverzicht van bedrijven en werknemers in de agrarische en groene sector.

Tabel 2a. Totaal aantal bedrijven en aantal werknemers, ultimo jaar

	2013				2014				2015				2015/2014	
	Bedrijven		Werknemers		Bedrijven		Werknemers		Bedrijven		Werknemers		Ontw. in procenten	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	Bedrijven	Werkn.
Bedrijfsverzorging	36	0,2%	2.060	1,8%	34	0,2%	1.963	1,8%	40	0,3%	2.895	2,6%	17,6%	47,5%
Bloembollengroothandel	97	0,6%	1.477	1,3%	96	0,6%	1.394	1,2%	97	0,6%	1.400	1,3%	1,0%	0,4%
Bos & Natuur	188	1,2%	2.564	2,3%	188	1,2%	2.442	2,2%	186	1,2%	2.420	2,2%	-1,1%	-0,9%
Dierhouderij	2.598	16,9%	9.036	7,9%	2.659	17,4%	9.000	8,0%	2.749	17,9%	8.466	7,6%	3,4%	-5,9%
Glastuinbouw	2.811	18,3%	35.448	31,2%	2.745	18,0%	34.331	30,6%	2.626	17,1%	33.745	30,2%	-4,3%	-1,7%
Groenvoederdrogerijen	8	0,1%	86	0,1%	9	0,1%	87	0,1%	9	0,1%	82	0,1%	0,0%	-5,7%
Hoveniers	2.700	17,6%	14.999	13,2%	2.699	17,7%	15.150	13,5%	2.738	17,8%	15.415	13,8%	1,4%	1,7%
Loonwerk	2.208	14,4%	21.572	19,0%	2.172	14,2%	21.488	19,2%	2.152	14,0%	21.418	19,2%	-0,9%	-0,3%
Open teelten bloembollen	562	3,7%	3.281	2,9%	560	3,7%	3.310	3,0%	605	3,9%	3.479	3,1%	8,0%	5,1%
Open teelten boomkwekerij	1.127	7,3%	8.249	7,3%	1.116	7,3%	7.899	7,1%	1.084	7,0%	7.852	7,0%	-2,9%	-0,6%
Open teelten landbouw	1.093	7,1%	3.330	2,9%	1.057	6,9%	3.406	3,0%	1.068	6,9%	3.073	2,8%	1,0%	-9,8%
Open teelten tuinbouw	1.762	11,5%	8.396	7,4%	1.763	11,6%	8.286	7,4%	1.869	12,2%	8.412	7,5%	6,0%	1,5%
Paddenstoelen	159	1,0%	2.643	2,3%	143	0,9%	2.732	2,4%	142	0,9%	2.513	2,2%	-0,7%	-8,0%
Varkensverbetering	12	0,1%	523	0,5%	12	0,1%	534	0,5%	12	0,1%	552	0,5%	0,0%	3,4%
Totaal	15.361	100,0%	113.664	100,0%	15.253	100,0%	112.022	100,0%	15.377	100,0%	111.722	100,0%	0,8%	-0,3%

Tabel 2b. geeft een weergave van de premieloonsommen van 2012 tot en met 2015 van de verschillende sectoren (op hele miljoenen afgerond en in duizendtallen weergegeven). Hierin is te zien dat de premieloonsum voor de sector Dierhouderij in 2015 is gedaald met 15 miljoen, na de stijging van vorig jaar. Door afronding op hele getallen is het verschil in procenten soms nogal opvallend, zoals in de sector Groenvoederdrogerijen.

Tabel 2b. Premieloonsommen per sector¹

CAO	2012	2013	2014	2015	Vershil
soort loonsom	premie	premie	premie	premie	2014-2015
Bedrijfsverzorging	60.000	71.000	67.000	64.000	-4,93%
Bloembollengroothandel	39.000	45.000	46.000	45.000	-1,86%
Bos en Natuur	78.000	85.000	84.000	88.000	4,14%
Dierhouderij	142.000	162.000	189.000	174.000	-7,73%
Glastuinbouw	508.000	557.000	549.000	552.000	0,50%
Groenvoederdrogerijen	4.000	4.000	4.000	4.000	3,88%
Hoveniers	349.000	413.000	390.000	401.000	2,75%
Loonwerk	582.000	629.000	628.000	644.000	2,60%
Open teelten bloembollen	47.000	58.000	59.000	60.000	2,53%
Open teelten boomkwekerij	116.000	127.000	126.000	122.000	-2,99%
Open teelten landbouw	60.000	73.000	75.000	80.000	7,26%
Open teelten tuinbouw	104.000	132.000	142.000	151.000	6,30%
Paddenstoelen	25.000	33.000	40.000	43.000	7,18%
Varkensverbetering	14.000	15.000	15.000	15.000	-0,11%
Totaal	2.127.000	2.404.000	2.414.000	2.444.000	1,23%

¹ In tegenstelling tot eerdere factsheets is hier uitgegaan van de premieloonsum (afgerond op € 1.000). De cijfers zijn afkomstig uit de sectoralisatie Q4 2015 van juni 2016 over de loonsommen 2016 voor bestuur en sectorcommissies van Colland Arbeidsmarkt. De in deze notitie gebruikte loonsommen uit 2012 t/m 2015 zijn opgenomen in de jaarrekeningen van het fonds en gecontroleerd door de accountant van het fonds.

1.2 Regionale spreiding van bedrijven

Tabel 3 geeft een overzicht van de ontwikkeling in regionale spreiding van de bedrijven in de sector Dierhouderij van 2009 tot en met 2015. In de provincies Noord-Brabant (28,9%) en Gelderland (17,5%) zijn de meeste bedrijven uit de sector gevestigd. Ten opzichte van voorgaande jaren is er nauwelijks iets veranderd in de spreiding van de bedrijven over de provincies.

Tabel 3. Regionale spreiding van bedrijven per provincie

	Dierhouderij														Benchmark	
	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2015	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
Drenthe	69	2,90%	85	3,40%	90	3,50%	94	3,80%	103	4,00%	100	3,80%	104	3,80%	380	3,00%
Flevoland	52	2,20%	53	2,10%	56	2,20%	43	1,70%	46	1,80%	48	1,80%	49	1,80%	418	3,30%
Friesland	226	9,40%	242	9,70%	252	9,90%	252	10,10%	256	9,90%	264	9,90%	267	9,70%	399	3,10%
Gelderland	429	17,80%	438	17,50%	435	17,10%	436	17,40%	459	17,70%	453	17,00%	481	17,50%	1.700	13,40%
Groningen	81	3,40%	84	3,40%	88	3,50%	89	3,60%	95	3,70%	117	4,40%	110	4,00%	315	2,50%
Limburg	241	10,00%	253	10,10%	259	10,20%	266	10,60%	268	10,30%	287	10,80%	288	10,50%	1.013	8,00%
Noord-Brabant	744	30,80%	754	30,10%	768	30,20%	735	29,40%	759	29,20%	765	28,80%	795	28,90%	2.031	16,00%
Noord-Holland	73	3,00%	81	3,20%	75	3,00%	73	2,90%	82	3,20%	87	3,30%	93	3,40%	1.696	13,40%
Overijssel	256	10,60%	265	10,60%	265	10,40%	262	10,50%	274	10,50%	275	10,30%	278	10,10%	592	4,70%
Utrecht	94	3,90%	89	3,60%	93	3,70%	98	3,90%	101	3,90%	109	4,10%	115	4,20%	563	4,40%
Zeeland	41	1,70%	49	2,00%	51	2,00%	43	1,70%	45	1,70%	42	1,60%	55	2,00%	540	4,30%
Zuid-Holland	103	4,30%	107	4,30%	109	4,30%	111	4,40%	110	4,20%	112	4,20%	114	4,10%	3.020	23,80%
Totaal	2.412	100,00%	2.501	100,00%	2.541	100,00%	2.502	100,00%	2.598	100,00%	2.659	100,00%	2.749	100,00%	12.667	100,00%

1.3 Bedrijven naar bedrijfsgrootte

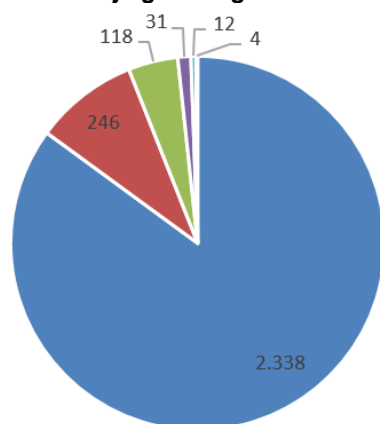
In 2015 waren er 2.749 Dierhouderijbedrijven actief, waarvan 85 procent met 1 t/m 5 werknemers. Wat betreft absolute aantallen zijn alle categorieën ongeveer gelijk gebleven t.o.v. 2014, net als hun aandeel in het totaal. In totaal 98,4% van alle bedrijven heeft maximaal 25 werknemers in dienst. Echt grote bedrijven zijn er dus nauwelijks in de sector. T.o.v. 2008 zijn alle categorieën bedrijven gestegen in aantal, op de categorie > 100 werknemers na.

Tabel 4. Aantal bedrijven naar bedrijfsgrootte, gedurende het jaar

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
1 t/m 5 werknemers	2.094	86,5%	2.085	86,4%	2.153	86,1%	2.174	85,6%	2.136	85,4%	2.227	85,7%	2.259	85,0%	2.338	85,0%
6 t/m 10 werknemers	182	7,5%	185	7,7%	203	8,1%	229	9,0%	211	8,4%	212	8,2%	243	9,1%	246	8,9%
11 t/m 25 werknemers	100	4,1%	101	4,2%	100	4,0%	91	3,6%	114	4,6%	116	4,5%	114	4,3%	118	4,3%
26 t/m 50 werknemers	27	1,1%	26	1,1%	29	1,2%	32	1,3%	27	1,1%	23	0,9%	24	0,9%	31	1,1%
51 t/m 100 werknemers	10	0,4%	8	0,3%	9	0,4%	8	0,3%	9	0,4%	13	0,5%	12	0,5%	12	0,4%
Meer dan 100 werknemers	7	0,3%	7	0,3%	7	0,3%	7	0,3%	5	0,2%	7	0,3%	7	0,3%	4	0,1%
Totaal	2.420	100,0%	2.412	100,0%	2.501	100,0%	2.541	100,0%	2.502	100,0%	2.598	100,0%	2.659	100,0%	2.749	100,0%

Figuur 2. Bedrijven naar bedrijfsgrootte gedurende het jaar 2015

- 1 t/m 5 werknemers
- 6 t/m 10 werknemers
- 11 t/m 25 werknemers
- 26 t/m 50 werknemers
- 51 t/m 100 werknemers
- Meer dan 100 werknemers

2. Werknemers

Met betrekking tot werknemers worden de volgende gegevens gepresenteerd:

- 2.1 Aantal werknemers en aantal fte
- 2.2 Werknemers naar leeftijd en geslacht
- 2.3 Werknemers naar regio
- 2.4 Lengte dienstverband
- 2.5 Werknemers naar bedrijfsgrootte

2.1 Aantal werknemers en aantal fte

Het gemiddeld aantal werknemers is vastgesteld door het gemiddelde te berekenen over de stand aan het eind van iedere maand van het betreffende jaar. Onderstaande tabel 5a en figuur 2 geven een overzicht van de ontwikkeling van het aantal werknemers van 2007 tot en met 2015. 5b geeft informatie over het aantal gewerkte uren en fte in 2013 t/m 2015. Hieruit blijkt dat elke werknemer ultimo jaar 2015 gemiddeld een contract had van 0,58 fte. Dit kan een parttime contract van 0,58 fte zijn over het hele jaar of een fulltime contract voor een deel van het jaar (ongeveer 10 maanden), of iets tussen deze twee uitersten. Het aantal fte gedurende het jaar per werknemer is gemiddeld 0,51. Figuur 2 toont de ontwikkeling van de aantallen werknemers en laat zien dat alle categorieën ongeveer gelijk op lopen.

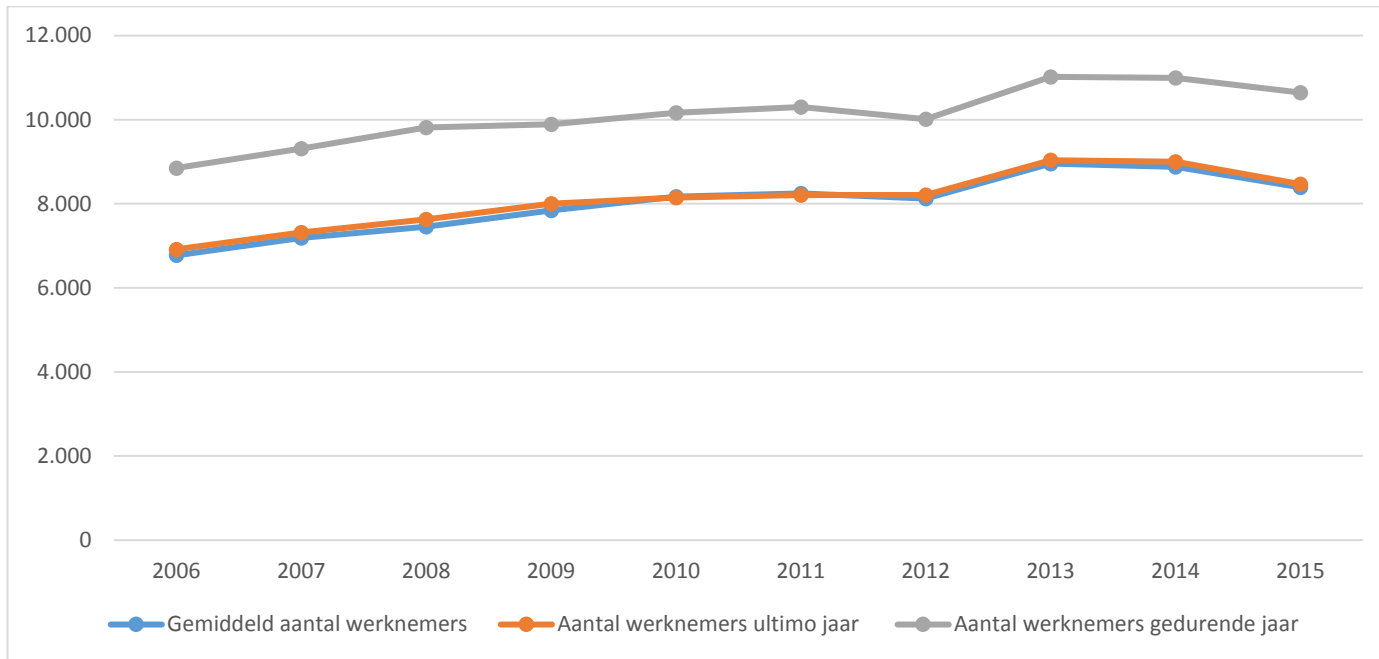
Tabel 5a. Aantal werknemers gemiddeld, ultimo en gedurende jaar

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gemiddeld aantal werknemers	7.187	7.456	7.845	8.171	8.247	8.124	8.957	8.878	8.389
Ontwikkeling in procenten		3,7%	5,2%	4,1%	0,9%	-1,5%	10,2%	-0,9%	-5,5%
Aantal werknemers ultimo jaar	7.322	7.628	8.007	8.147	8.210	8.206	9.036	9.000	8.466
Aantal werknemers gedurende jaar	9.316	9.814	9.894	10.167	10.305	10.014	11.020	10.998	10.649

Tabel 5b. Aantal werknemers naar fte

	2013		2014		2015	
	uren	fte	uren	fte	uren	fte
Aantal fte ultimo jaar	10.054.935	5.069	10.566.592	5.327	9.755.309	4.918
Aantal fte gedurende het jaar	11.192.324	5.642	11.642.669	5.869	10.810.899	5.450

Berekening aantal fte: Aantal uren volgens registratie van Colland Arbeidsmarkt gedeeld door 1.983,6 (38 uur x 52,2 weken)

Figuur 2. Aantal werknemers gemiddeld, ultimo en gedurende jaar

2.2 Werknemers naar leeftijd en geslacht

Tabel 6a geeft een overzicht van de leeftijd van de werknemers in de sector Dierhouderij, berekend o.b.v. ultimo jaar. Daarin is te zien dat de sector voor 49,7% bestaat uit werknemers t/m 29 jaar. De gemiddelde leeftijd van alle werknemers die in 2015 in dienst waren in de sector (gemeten gedurende 2015) is 33,1 jaar, 0,3 jaar jonger dan in 2014. In de benchmarksectoren is de gemiddelde leeftijd in 2015 33,3 jaar. Sinds 2012 zijn er ook werknemers van 65 jaar en ouder in dienst en hun aantal stijgt elk jaar. Tabel 6b toont het aantal werknemers en het aantal fte naar geslacht. Hieruit blijkt dat mannen gemiddeld vaker fulltime werken dan vrouwen. Ultimo 2015 werkte elke man gemiddeld 0,63 fte en elke vrouw 0,43 fte.

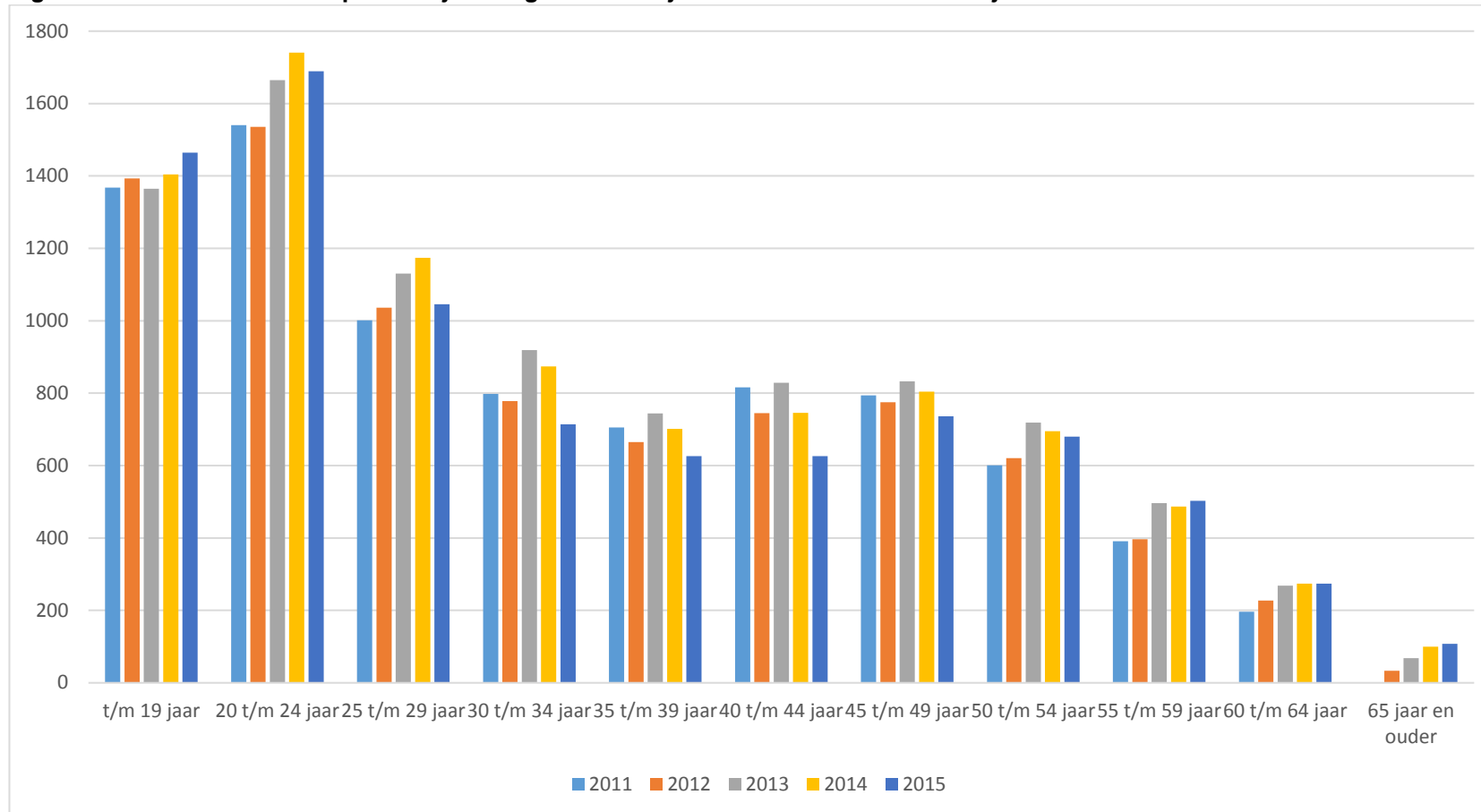
Tabel 6a. Leeftijd van werknemers in de sector Dierhouderij ultimo jaar

	Dierhouderij														Benchmark	
	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2015	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
t/m 19 jaar	1.367	17,1%	1.388	17,0%	1.368	16,7%	1.393	17,0%	1.365	15,1%	1.404	15,6%	1.464	17,3%	22.343	21,2%
20 t/m 24 jaar	1.498	18,7%	1.500	18,4%	1.540	18,8%	1.536	18,7%	1.665	18,4%	1.741	19,3%	1.689	20,0%	14.386	13,7%
25 t/m 29 jaar	980	12,2%	1.002	12,3%	1.001	12,2%	1.036	12,6%	1.130	12,5%	1.174	13,0%	1.046	12,4%	10.141	9,6%
30 t/m 34 jaar	745	9,3%	778	9,5%	798	9,7%	778	9,5%	919	10,2%	874	9,7%	714	8,4%	8.819	8,4%
35 t/m 39 jaar	771	9,6%	732	9,0%	705	8,6%	665	8,1%	744	8,2%	701	7,8%	626	7,4%	8.049	7,6%
40 t/m 44 jaar	825	10,3%	832	10,2%	816	9,9%	745	9,1%	829	9,2%	746	8,3%	626	7,4%	8.769	8,3%
45 t/m 49 jaar	739	9,2%	757	9,3%	794	9,7%	775	9,4%	833	9,2%	804	8,9%	736	8,7%	10.135	9,6%
50 t/m 54 jaar	532	6,6%	602	7,4%	601	7,3%	621	7,6%	719	8,0%	695	7,7%	680	8,0%	9.264	8,8%
55 t/m 59 jaar	347	4,3%	357	4,4%	391	4,8%	397	4,8%	496	5,5%	487	5,4%	503	5,9%	7.106	6,7%
60 t/m 64 jaar	203	2,5%	199	2,4%	196	2,4%	227	2,8%	268	3,0%	274	3,0%	274	3,2%	4.509	4,3%
65 jaar en ouder	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	33	0,4%	68	0,8%	100	1,1%	108	1,3%	1.832	1,7%
Totaal	8.007	100,0%	8.147	100,0%	8.210	100,0%	8.206	100,0%	9.036	100,0%	9.000	100,0%	8.466	100,0%	105.353	100,0%

Tabel 6b. Werknemers naar geslacht in de sector Dierhouderij ultimo jaar

	2013		2014		2015	
	M	V	M	V	M	V
Aantal ultimo jaar	6.811	2.225	6.846	2.154	6.331	2.135
fte ultimo jaar	4.191	878	4.375	952	4.005	913
Gemiddeld fte per werknemer ultimo jaar	0,62	0,39	0,64	0,44	0,63	0,43

Figuur 3. Aantal werknemers per leeftijdscategorie ultimo jaar in de sector Dierhouderij

In de figuur is te zien dat veel categorieën dalen in aantallen werknemers, namelijk alle categorieën in de leeftijdsgroep van 20 t/m 54 jaar. Alleen de categorie t/m 19 jaar laat echt een stijging zien.

2.3 Werknemers naar regio

De werknemers binnen de sector Dierhouderij zijn in 2015 grotendeels werkzaam in Gelderland (26,7%), Noord-Brabant (29,9%) en Limburg (15,9%). Dezelfde concentratie is ook te zien bij de benchmarksectoren en bij de verdeling van de Dierhouderijbedrijven over de provincies. Met een toename van 49 werknemers (+28,0%) is de provincie Zeeland het meest gegroeid in aantallen werknemers. In Gelderland nam het aantal werknemers in de sector, vergeleken met de andere provincies, het meest af (-464 werknemers, -19,3%).

Tabel 7a. Werknemers per provincie in de sector Dierhouderij ultimo jaar

	Dierhouderij											Benchmark		
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		Verschil t.o.v. 2014		2015	
	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aandeel			aantal	aandeel
Drenthe	178	349	332	343	345	176	193	219	218	2,4%	-1	-0,5%	218	2,6%
Flevoland	76	82	110	110	103	91	100	110	115	1,2%	5	4,5%	115	1,4%
Friesland	327	344	365	383	378	376	375	418	433	4,6%	15	3,6%	433	5,1%
Gelderland	1.952	2.030	2.120	2.104	2.220	2.349	2.373	2.402	1.938	26,7%	-464	-19,3%	1.938	22,9%
Groningen	110	123	125	125	134	136	163	185	185	2,1%	-	0,0%	185	2,2%
Limburg	1.127	1.136	1.156	1.176	1.156	1.130	1.299	1.427	1.286	15,9%	-141	-9,9%	1.286	15,2%
Noord-Brabant	2.139	2.168	2.350	2.335	2.459	2.442	2.617	2.693	2.621	29,9%	-72	-2,7%	2.621	31,0%
Noord-Holland	142	146	154	180	144	164	166	171	181	1,9%	10	5,8%	181	2,1%
Overijssel	520	567	553	573	582	630	1.049	644	644	7,2%	-	0,0%	644	7,6%
Utrecht	378	327	344	339	222	230	249	263	284	2,9%	21	8,0%	284	3,4%
Zeeland	123	106	132	158	141	147	173	175	224	1,9%	49	28,0%	224	2,6%
Zuid-Holland	245	237	246	258	264	266	279	293	337	3,3%	44	15,0%	337	4,0%
Totaal	7.322	7.628	8.007	8.147	8.210	8.206	9.036	9.000	8.466	100,0%	-534	-5,9%	8.466	100,0%

Op het niveau van arbeidsmarktregio's is te zien dat ten opzichte van 2009 het aantal werknemers in de meeste regio's is toegenomen. In de arbeidsmarktregio's Drenthe (-46,2%) en Stedendriehoek (-48,9%) is het aantal werknemers het meest gedaald in vergelijking met 2009.

Ten opzichte van 2014 dalen vooral de regio's Stedendriehoek (-420, -48,4%) en Midden-Limburg (-128, -26,4%) en stijgen de regio's Zuid-Kennemerland (+8, +53,3%) en Midden-Holland (+17, +63,0%). In absolute aantallen zijn de stijgingen echter maar klein.

Tabel 7.b Regionale spreiding van werknemers per arbeidsmarktregio

	Dierhouderij										Index 2015 t.o.v. 2009
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
									Aantal	Ontw. t.o.v. 2014 in %	
daling > 10%	daling < 10%										stijging
Groningen	123	137	139	147	162	173	206	233	238	2,1%	171,2
Friesland	327	344	365	383	378	376	375	418	433	3,6%	118,6
Drenthe	154	318	290	312	310	132	141	163	156	-4,3%	53,8
Twente	293	316	318	322	355	367	377	363	372	2,5%	117,0
Flevoland	65	70	95	100	95	85	93	102	108	5,9%	113,7
Achterhoek	434	474	475	480	483	554	539	542	545	0,6%	114,7
Food Valley	505	509	551	568	553	592	593	584	558	-4,5%	101,3
IJsselvechtstreek	246	278	289	287	265	311	293	298	292	-2,0%	101,0
Midden-Gelderland	81	80	86	98	88	99	108	100	105	5,0%	122,1
Rivierenland	197	198	216	212	218	234	249	279	249	-10,8%	115,3
Stedendriehoek	865	860	874	845	838	805	1253	867	447	-48,4%	51,1
Zuid-Gelderland	57	52	54	50	52	75	73	75	67	-10,7%	124,1
Midden-Utrecht	88	82	89	80	95	91	108	117	128	9,4%	143,8
Oost-Utrecht	42	43	51	59	55	60	62	62	77	24,2%	151,0
Gooi- en Vechtstreek	36	32	28	33	32	29	32	35	37	5,7%	132,1
Groot Amsterdam	33	39	35	53	38	37	28	31	29	-6,5%	82,9
Noord-Holland Noord	74	81	91	90	72	89	92	104	109	4,8%	119,8

	Dierhouderij								2015		Index 2015 t.o.v. 2009
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Aantal	Ontw. t.o.v. 2014 in %	
Zaanstreek/Waterland	24	20	23	21	21	23	22	19	19	0,0%	82,6
Zuid-Kennemerland	11	11	11	15	14	17	20	15	23	53,3%	209,1
Drechtsteden	15	13	20	21	20	16	16	25	32	28,0%	160,0
Gorinchem	82	72	78	50	54	51	54	51	53	3,9%	67,9
Haaglanden	8	6	7	7	11	11	11	7	7	0,0%	100,0
Holland Rijnland	77	84	78	81	80	88	95	100	101	1,0%	129,5
Midden-Holland	47	56	59	65	59	68	72	77	94	22,1%	159,3
Rijnmond	27	20	23	24	29	24	25	27	44	63,0%	191,3
Zuid-Holland Centraal	20	15	13	15	15	11	10	11	12	9,1%	92,3
Zeeland	123	106	132	158	141	147	173	175	224	28,0%	169,7
Helmond-De Peel	575	561	627	624	664	600	575	594	570	-4,0%	90,9
Midden-Brabant	171	173	190	196	209	209	208	232	231	-0,4%	121,6
Noordoost-Brabant	827	865	918	912	967	1.005	1.137	1.169	1.205	3,1%	131,3
West-Brabant	182	162	172	172	168	149	141	150	152	1,3%	88,4
Zuidoost-Brabant	384	407	443	431	451	479	556	548	463	-15,5%	104,5
Midden-Limburg	442	378	374	381	388	416	435	485	357	-26,4%	95,5
Noord-Limburg	664	733	750	759	723	659	807	882	860	-2,5%	114,7
Zuid-Limburg	21	25	32	36	45	55	57	60	69	15,0%	215,6
Arbeidsmarktregio onbekend	2	8	11	60	62	69	0	0	0	0,0%	0,0
Totaal	7.322	7.628	8.007	8.147	8.210	8.206	9.036	9.000	8.466	-5,9%	105,7

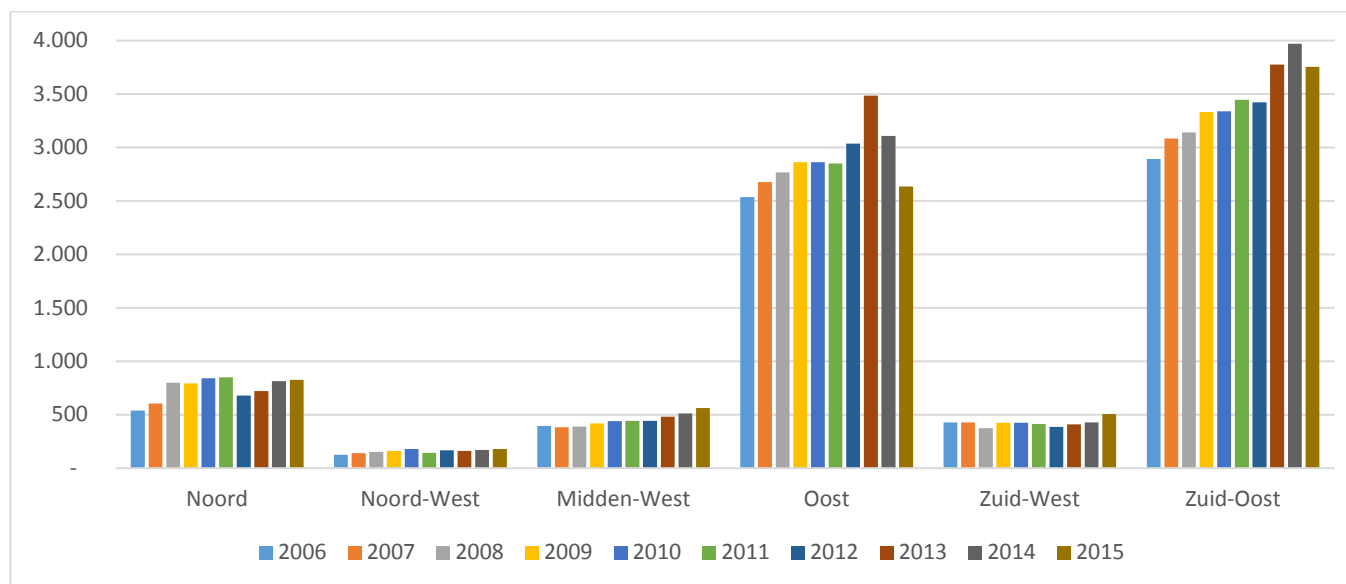
De regio's Noordoost-Brabant en Noord-Limburg zijn met 1.205 en 860 werknemers de grootste regio's wat betreft het aantal werknemers in de Dierhouderijsector.

In tabel 7c en figuur 4 is de spreiding van werknemers per district te zien. De verdeling van de arbeidsmarktregio's per district is te vinden in bijlage III. De tabel en grafiek tonen dat verreweg de meeste werknemers te vinden zijn in de districten Oost en Zuid-Oost. Sinds 2007 zijn alle districten gestegen wat betreft aantallen werknemers, behalve het district Oost. Dit district is de afgelopen twee jaar sterk gedaald in aantallen werknemers (-850).

Tabel 7c. Regionale spreiding van werknemers per district

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Noord	604	799	794	842	850	681	722	814	827
Noord-West	142	151	160	179	145	166	162	169	180
Midden-West	383	388	420	440	442	443	483	511	564
Oost	2.678	2.767	2.863	2.862	2.852	3.037	3.485	3.108	2.635
Zuid-West	429	373	425	425	412	387	409	428	505
Zuid-Oost	3.084	3.142	3.334	3.339	3.447	3.423	3.775	3.970	3.755
Arbeidsmarktregio onbekend	2	8	11	60	62	69	-	-	-

Figuur 4. Regionale spreiding van werknemers per district

2.4 Werknemers naar lengte van het dienstverband

In tabel 8a wordt een overzicht gegeven van het aantal werknemers naar lengte van het dienstverband. In de sector Dierhouderij waren 2.183 werknemers die op enig moment in 2015 in dienst waren op 31 december 2015 niet meer in dienst (21% van het totaal). Bij de benchmarksectoren was dat 29% van de werknemers. Deze werknemers zijn niet in tabel 8a opgenomen (zie daarvoor paragraaf 3.2 Uitstroom). In 2015 heeft 21,9 procent van de werknemers een dienstverband dat korter is dan één jaar, net zoveel als in 2014. In de tabel is te zien dat het aandeel in het totaal per categorie weinig is veranderd t.o.v. 2014, behalve de categorie 2 tot 5 jaar die is gestegen met 2% in het totaal. Dit is ook de enige categorie die is gestegen in absolute aantallen werknemers t.o.v. 2014. Sinds 2010 is vooral de categorie dienstverbanden van 5 tot 10 jaar gestegen en wel met 15,7%.

Tabel 8a. Aantal werknemers in de sector Dierhouderij naar lengte van het dienstverband ultimo jaar

	Dierhouderij												Benchmark		
	2010		2011		2012		2013		2014		2015		Index 2015 (2010 = 100)	2015	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel		aantal	aandeel
tot 1 maand	109	1,3%	96	1,2%	97	1,2%	111	1,2%	125	1,4%	105	1,2%	96,3	1.653	1,6%
1 tot 2 maanden	215	2,6%	212	2,6%	221	2,7%	208	2,3%	253	2,8%	218	2,6%	101,4	2.275	2,2%
2 maanden tot een half jaar	580	7,1%	578	7,0%	591	7,2%	691	7,6%	635	7,1%	625	7,4%	107,8	8.030	7,6%
half jaar tot een jaar	828	10,2%	919	11,2%	882	10,7%	905	10,0%	968	10,8%	904	10,7%	109,2	12.078	11,5%
1 jaar tot 2 jaar	1.345	16,5%	1.275	15,5%	1.486	18,1%	1.645	18,2%	1.558	17,3%	1.420	16,8%	105,6	14.506	13,8%
2 jaar tot 5 jaar	2.545	31,2%	2.419	29,5%	2.214	27,0%	2.301	25,5%	2.538	28,2%	2.553	30,2%	100,3	25.376	24,1%
5 jaar tot 10 jaar	1.230	15,1%	1.353	16,5%	1.405	17,1%	1.600	17,7%	1.573	17,5%	1.423	16,8%	115,7	20.272	19,2%
10 jaar en meer	1.295	15,9%	1.358	16,5%	1.310	16,0%	1.575	17,4%	1.350	15,0%	1.218	14,4%	94,1	21.161	20,1%
Totaal werknemers in dienst	8.147	100,0%	8.210	100,0%	8.206	100,0%	9.036	100,0%	9.000	100,0%	8.466	100,0%	103,9	105.351	100,0%
Aandeel werknemers met dienstverband 1 jaar of meer		78,7%		78,0%		78,2%		78,8%		78,0%		78,1%			77,2%

Tabel 8b toont het aantal werknemers omgerekend in uren en fte, ultimo en gedurende de jaren 2013 t/m 2015. Uit deze tabel is onder andere af te lezen dat alle categorieën dienstverbanden zijn afgenomen t.o.v. 2014 wat betreft aantal fte's. Tabel 8c is toegevoegd om informatie te verschaffen over het aantal dienstverbanden in 2015. Daarin is te zien dat er in 2015 11.135 dienstverbanden waren in de sector, waarvan er 3.583 zijn geëindigd voor juli 2016 (32%). In 2014 waren dat nog respectievelijk 11.351 en 3.744 dienstverbanden (33%). De gemiddelde duur van een dienstverband ultimo jaar 2015 is 3,9 jaar voor de Dierhouderijsector.

Tabel 8b. Aantal werknemers in de sector Dierhouderij naar fte, ultimo en gedurende 2013 t/m 2015

	2013		2014		2015	
	Uren	fte	Uren	fte	Uren	fte
geen dienstverband meer	1.137.390	573	1.076.077	542	1.055.590	532
tot 1 maand	16.963	9	27.947	14	13.181	7
1 tot 2 maanden	63.719	32	83.628	42	59.478	30
2 maanden tot een half jaar	318.189	160	296.923	150	255.803	129
half jaar tot een jaar	777.482	392	796.769	402	743.922	375
1 jaar tot 2 jaar	1.884.463	950	1.885.985	951	1.666.574	840
2 jaar tot 5 jaar	2.690.665	1.356	3.085.637	1.556	3.082.086	1.554
5 jaar tot 10 jaar	2.224.405	1.121	2.252.414	1.136	1.989.396	1.003
10 jaar en meer	2.079.049	1.048	2.137.289	1.077	1.944.869	980
Totaal ultimo jaar	10.054.935	5.069	10.566.592	5.327	9.755.309	4.918
Totaal gedurende het jaar	11.192.324	5.642	11.642.669	5.869	10.810.899	5.450

Tabel 8c. Aantal dienstverbanden in 2015, waarvan voor juli 2016 beëindigd

	2014	2015
Dienstverbanden per jaar	11.351	11.135
Daarvan met einde voor juli opvolgend jaar	3.744	3.583
Percentage met eind voor juli opvolgend jaar	33%	32%

Zie bijlage II voor gedetailleerde informatie over de lengte van de beëindigde dienstverbanden.

2.5 Werknemers naar bedrijfsgrootte

In tabel 9 wordt een overzicht gegeven van het aantal werknemers naar bedrijfsgrootte. In de sector Dierhouderij was 40,5 procent van de werknemers in 2015 werkzaam bij een bedrijf met 1 tot en met 5 werknemers. In 2014 was dat nog 41,5%. In absolute aantallen stijgt elke categorie, behalve die van > 100 werknemers die met 879 werknemers afneemt. De sterkste stijging is te zien in de categorie van 26 t/m 50 werknemers (+260).

Tabel 9. Totaal aantal werknemers (gedurende jaar) naar bedrijfsgrootte²

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
1 t/m 5 werknemers	3.726	37,7%	3.804	37,4%	3.857	37,4%	3.894	38,9%	4.085	40,8%	4.152	41,5%	4.313	40,5%
6 t/m 10 werknemers	1.407	14,2%	1.508	14,8%	1.713	16,6%	1.572	15,7%	1.603	16,0%	1.810	18,1%	1.817	17,1%
11 t/m 25 werknemers	1.532	15,5%	1.520	15,0%	1.402	13,6%	1.667	16,6%	1.708	17,1%	1.756	17,5%	1.833	17,2%
26 t/m 50 werknemers	1.006	10,2%	1.029	10,1%	1.145	11,1%	963	9,6%	852	8,5%	870	8,7%	1.130	10,6%
51 t/m 100 werknemers	553	5,6%	584	5,7%	554	5,4%	618	6,2%	905	9,0%	811	8,1%	836	7,9%
Meer dan 100 werknemers	1.670	16,9%	1.722	16,9%	1.634	15,9%	1.300	13,0%	1.867	18,6%	1.599	16,0%	720	6,8%
Totaal	9.894	100,0%	10.167	100,0%	10.305	100,0%	10.014	100,0%	11.020	110,0%	10.998	109,8%	10.649	100,0%

² Let op: in deze tabel zijn bedrijven met een buitenlandse postcode buiten beschouwing gelaten. Het totaal aantal werknemers in 2015 volgens deze tabel verschilt daardoor licht van dat in tabel 8a plus de werknemers die op enig moment in 2015 in dienst waren, maar ultimo 2015 niet meer.

3. In- en uitstroom

Met betrekking tot in- en uitstroom worden de volgende gegevens gepresenteerd:

3.1 Instroom

3.2 Uitstroom

3.3 In- en Uitstroom vergeleken en mobiliteit binnen de sector

3.1 Instroom

In tabel 10 wordt weergegeven wat de instroom per leeftijdscategorie is geweest in 2015. Bijna 2/3 van de instroom in de Dierhouderij is jonger dan 30 jaar (64,3%), t.o.v. 63,7% in 2014. Van de instroom is slechts 9,4 procent 50 jaar of ouder (8,6% in 2014). De instroom is in elke categorie toegenomen. De totale instroom nam toe met 597 naar 3.059 werknemers. Dit is vooral veroorzaakt doordat nu ook de instroom van januari is meegerekend, wat voorgaande jaren niet gebeurde. De grootste stijging is te zien in de categorie t/m 19 jaar (+227).

Tabel 10. Instroom per leeftijd sector Dierhouderij

	Dierhouderij 2014		Dierhouderij 2015		Benchmark		Agr. & Groen	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
t/m 19 jaar	637	25,9%	864	28,2%	19.859	33,1%	20.723	32,8%
20 t/m 24 jaar	590	24,0%	735	24,0%	10.334	17,2%	11.069	17,5%
25 t/m 29 jaar	339	13,8%	371	12,1%	6.659	11,1%	7.030	11,1%
30 t/m 34 jaar	201	8,2%	240	7,8%	4.864	8,1%	5.104	8,1%
35 t/m 39 jaar	169	6,9%	198	6,5%	3.680	6,1%	3.878	6,1%
40 t/m 44 jaar	172	7,0%	192	6,3%	3.603	6,0%	3.795	6,0%
45 t/m 49 jaar	142	5,8%	170	5,6%	3.554	5,9%	3.724	5,9%
50 t/m 54 jaar	94	3,8%	138	4,5%	2.930	4,9%	3.068	4,9%
55 t/m 59 jaar	59	2,4%	74	2,4%	2.105	3,5%	2.179	3,5%
60 t/m 64 jaar	28	1,1%	33	1,1%	1.124	1,9%	1.157	1,8%
65 jaar en ouder	31	1,3%	44	1,4%	1.326	2,2%	1.370	2,2%
Totaal	2.462	100,0%	3.059	100,0%	60.038	100,0%	63.097	100,0%

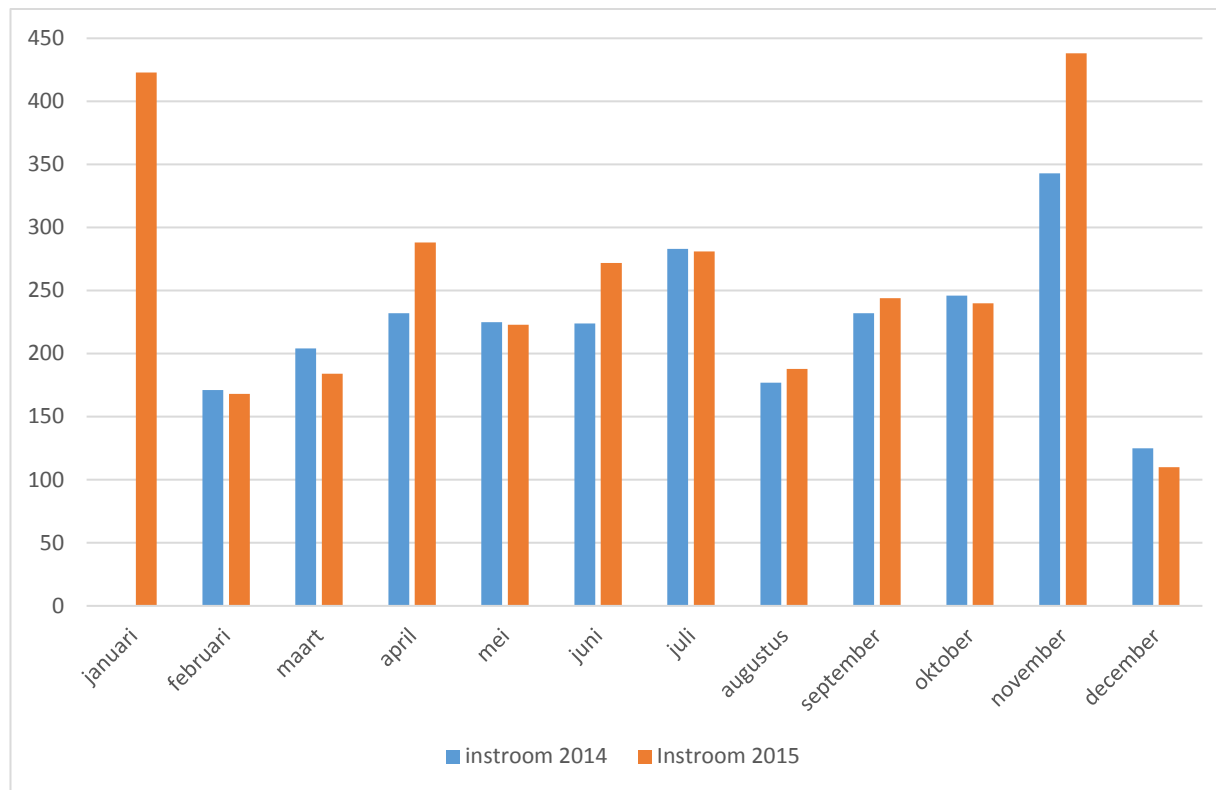
In tabel 11 wordt de instroom per leeftijdscategorie per maand weergegeven. De instroom wordt berekend op basis van de datum indiensttreding van medewerkers. Uit de tabel blijkt dat de hoogste instroom van werknemers plaatsvindt in de maanden januari (+423) en november (+438). In totaal zijn 1.970 van de instromers jonger dan 30 jaar (64,4%). In de maanden februari en december is de instroom het laagst. In de maanden januari, juni en juli vindt de meeste instroom van werknemers t/m 19 jaar plaats. Dit heeft waarschijnlijk als oorzaak het doen van vakantiewerk en/of een groep schoolverlaters en BBL-starters die nu aan het werk gaat. In figuur 8 is een grafiek opgenomen met een visueel overzicht van de in- en uitstroom van werknemers per maand.

Tabel 11. Instroom per leeftijd sector Dierhouderij ultimo maand gedurende 2015

	decem- ber 2014	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augus- tus	septem- ber	oktober	november	december	Totaal 2015
t/m 19 jaar	28	93	37	36	66	79	100	124	73	73	77	61	45	864
20 t/m 24 jaar	26	110	45	47	73	48	51	68	52	82	49	90	20	735
25 t/m 29 jaar	13	51	22	26	43	30	32	21	15	27	22	64	18	371
30 t/m 34 jaar	11	42	12	13	21	12	20	12	10	9	22	56	11	240
35 t/m 39 jaar	12	21	12	14	12	14	19	10	11	15	19	48	3	198
40 t/m 44 jaar	14	25	11	14	18	11	21	12	5	7	17	43	8	192
45 t/m 49 jaar	12	31	10	11	10	8	9	17	8	11	16	39	0	170
50 t/m 54 jaar	4	23	9	10	13	6	11	9	8	12	13	22	2	138
55 t/m 59 jaar	3	11	4	9	14	10	2	3	4	3	4	7	3	74
60 t/m 64 jaar	1	6	2	1	6	2	5	2	1	1	1	6	0	33
65 jaar en ouder	1	10	4	3	12	3	2	3	1	4	0	2	0	44
Totaal	125	423	168	184	288	223	272	281	188	244	240	438	110	3.059
Aandeel	5,10%	13,83%	5,49%	6,02%	9,41%	7,29%	8,89%	9,19%	6,15%	7,98%	7,85%	14,32%	3,60%	1
Aantal werknemers <30 jaar	67	254	104	109	182	157	183	213	140	182	148	215	83	1.970
Aandeel instroom werknemers <30 jaar in het geheel	53,6%	60,0%	61,9%	59,2%	63,2%	70,4%	67,3%	75,8%	74,5%	74,6%	61,7%	49,1%	75,5%	64,4%
Totale instroom in 2014 ultimo maand	269	onbekend	1.227	1.996	2.210	1.574	1.738	1.761	772	998	961	746	730	2.462

In 2014 waren er geen gegevens beschikbaar voor de maand januari. Deze kolom ontbreekt dus. In figuur 5 is te zien dat de instroom in 2015 in een aantal maanden gestegen is t.o.v. 2014, zoals in april, juni en november, maar in andere maanden bleef de instroom ongeveer gelijk of daalde zelfs, zoals in maart en december.

Figuur 5. Instroom ultimo maand in 2014 en 2015

3.2 Uitstroom

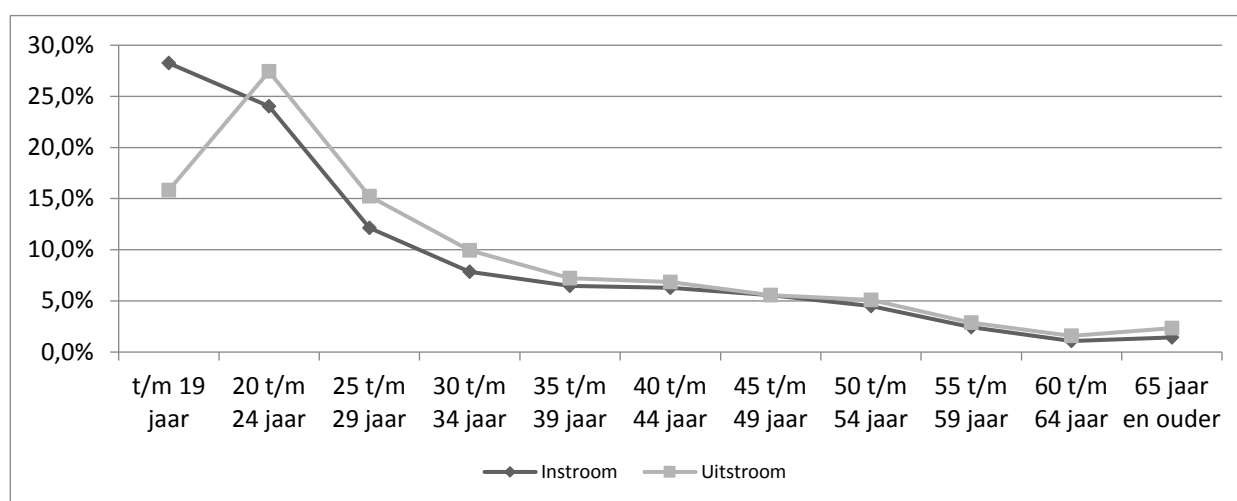
Tabel 12 geeft een overzicht van de leeftijden van werknemers die vertrekken uit de sector (uitstroom). Hieruit blijkt dat meer dan de helft van de uitstromende medewerkers jonger is dan 30 jaar (58,5%). De totale uitstroom stijgt met 702 medewerkers naar 2.847 in 2015, waarbij alle leeftijdscategorieën met meer uitstroom te maken hebben dan vorig jaar. Dit is vooral veroorzaakt doordat nu ook de instroom van januari is meegerekend, wat voorgaande jaren niet gebeurde.

Tabel 12. Aantal werknemers per leeftijd bij uitstroom uit de sector Dierhouderij over het jaar 2015

	Dierhouderij 2014		Dierhouderij 2015		Benchmark		Agrarisch & Groen	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
t/m 19 jaar	261	12,2%	451	15,8%	15.360	26,8%	15.811	26,2%
20 t/m 24 jaar	562	26,2%	781	27,4%	11.488	20,0%	12.269	20,4%
25 t/m 29 jaar	390	18,2%	434	15,2%	6.878	12,0%	7.312	12,1%
30 t/m 34 jaar	223	10,4%	283	9,9%	4.846	8,4%	5.129	8,5%
35 t/m 39 jaar	166	7,7%	206	7,2%	3.584	6,2%	3.790	6,3%
40 t/m 44 jaar	156	7,3%	195	6,8%	3.491	6,1%	3.686	6,1%
45 t/m 49 jaar	125	5,8%	158	5,5%	3.481	6,1%	3.639	6,0%
50 t/m 54 jaar	105	4,9%	145	5,1%	2.982	5,2%	3.127	5,2%
55 t/m 59 jaar	78	3,6%	82	2,9%	2.213	3,9%	2.295	3,8%
60 t/m 64 jaar	37	1,7%	45	1,6%	1.331	2,3%	1.376	2,3%
65 jaar en ouder	42	2,0%	67	2,4%	1.763	3,1%	1.830	3,0%
Totaal	2.145	100,0%	2.847	100,0%	57.417	100,0%	60.264	100,0%

In figuur 3 worden de in- en uitstroomgegevens met elkaar vergeleken. Hierin is te zien dat vooral bij de werknemers jonger dan 20 jaar de instroom hoger is dan de uitstroom; dit houdt in dat er meer werknemers jonger dan 20 jaar in de sector zijn komen werken, dan dat er in 2015 uitstroomden. Voor de overige leeftijdscategorieën geldt dat het aandeel uitstroom net wat hoger ligt dan de instroom.

Figuur 6. In- en uitstroom sector Dierhouderij per leeftijdscategorie gedurende het jaar 2015

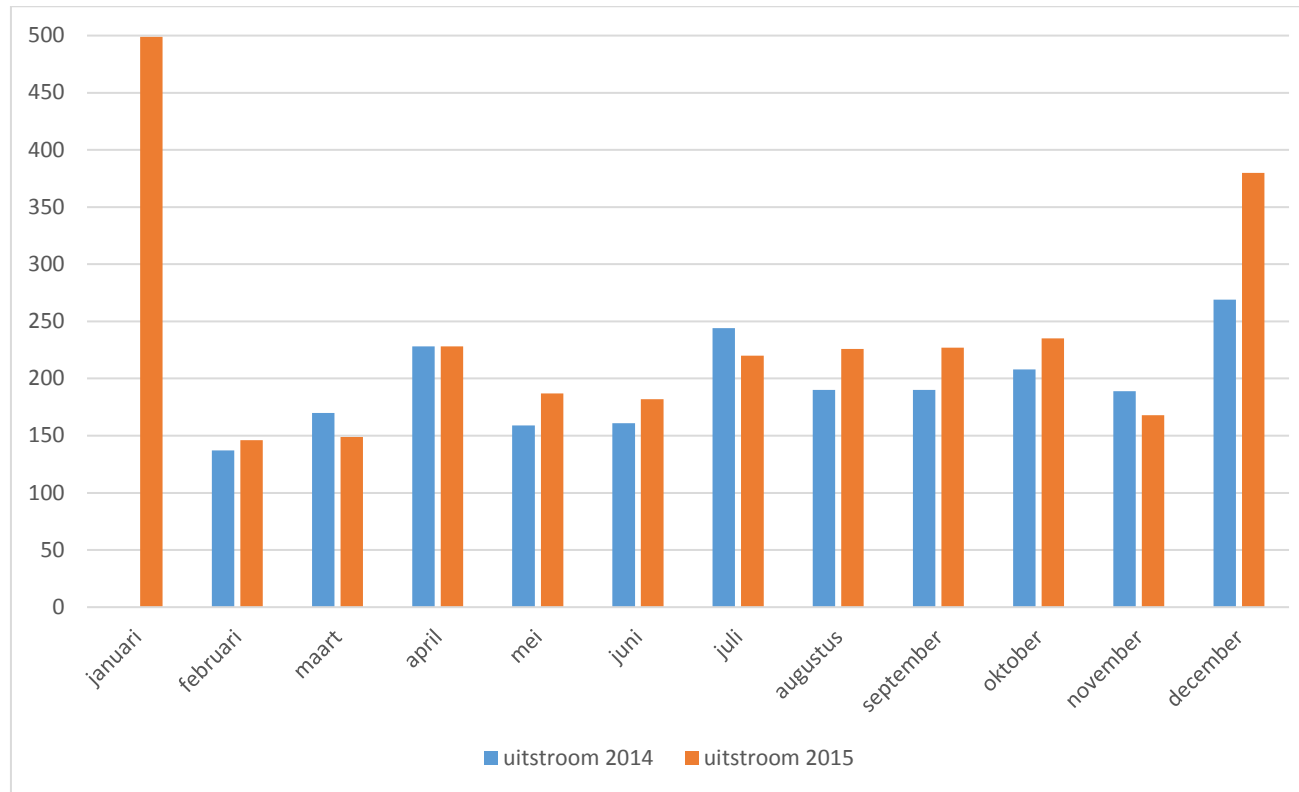
In tabel 13 is de uitstroom per leeftijdscategorie per maand weergegeven. De uitstroom wordt berekend op basis van de datum uitdiensttreding van medewerkers. Uit de tabel blijkt dat werknemers vooral in de maanden januari en december uitstromen (17,5% en 13,4%). Een groot deel van de uitstroom bestaat uit werknemers jonger dan 30 jaar (1.666 van de 2.847). In augustus en september stroomt er een relatief groot deel werknemers jonger dan 20 jaar uit, wat waarschijnlijk komt doordat deze werknemers vakantiewerk deden en nu weer naar school moeten.

Tabel 13. Uitstroom per leeftijdscategorie per maand

	<i>decem- ber 2014</i>	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augus- tus	septem- ber	oktober	november	december	Totaal 2015
t/m 19 jaar	18	62	20	11	26	22	31	43	61	55	49	32	39	451
20 t/m 24 jaar	54	149	40	46	62	63	33	59	66	78	57	49	79	781
25 t/m 29 jaar	45	81	22	25	35	33	31	34	26	30	36	24	57	434
30 t/m 34 jaar	41	58	17	8	20	18	16	26	20	14	21	10	55	283
35 t/m 39 jaar	27	28	12	13	18	14	14	12	15	10	13	15	42	206
40 t/m 44 jaar	27	31	13	12	18	12	22	4	13	13	13	6	38	195
45 t/m 49 jaar	27	36	9	9	11	5	11	15	8	11	11	8	24	158
50 t/m 54 jaar	14	24	10	8	13	11	6	14	6	7	12	7	27	145
55 t/m 59 jaar	7	18	-	6	5	3	10	5	6	3	6	10	10	82
60 t/m 64 jaar	5	5	3	1	8	-	5	3	3	2	7	1	7	45
65 jaar en ouder	4	7	-	10	12	6	3	5	2	4	10	6	2	67
Totaal	269	499	146	149	228	187	182	220	226	227	235	168	380	2.847
Aandeel	12,50%	17,53%	5,13%	5,23%	8,01%	6,57%	6,39%	7,73%	7,94%	7,97%	8,25%	5,90%	13,35%	100%
Aantal werknemers <30 jaar	117	292	82	82	123	118	95	136	153	163	142	105	175	1.666
Aandeel werknemers <30 jaar in het geheel	43,5%	58,5%	56,2%	55,0%	54,0%	63,1%	52,2%	61,8%	67,7%	71,8%	60,4%	62,5%	46,1%	58,5%
Totale uitstroom per maand in 2014	269	onbekend	137	170	228	159	161	244	190	190	208	189	269	2.145

Onderstaand figuur 7 toont de verschillen in uitstroom tussen de maanden in 2014 en 2015. Hierin is te zien dat de uitstroom vooral is afgenomen in de maanden juli en november en toegenomen in de maand december.

Figuur 7. Uitstroom ultimo maand in 2014 en 2015

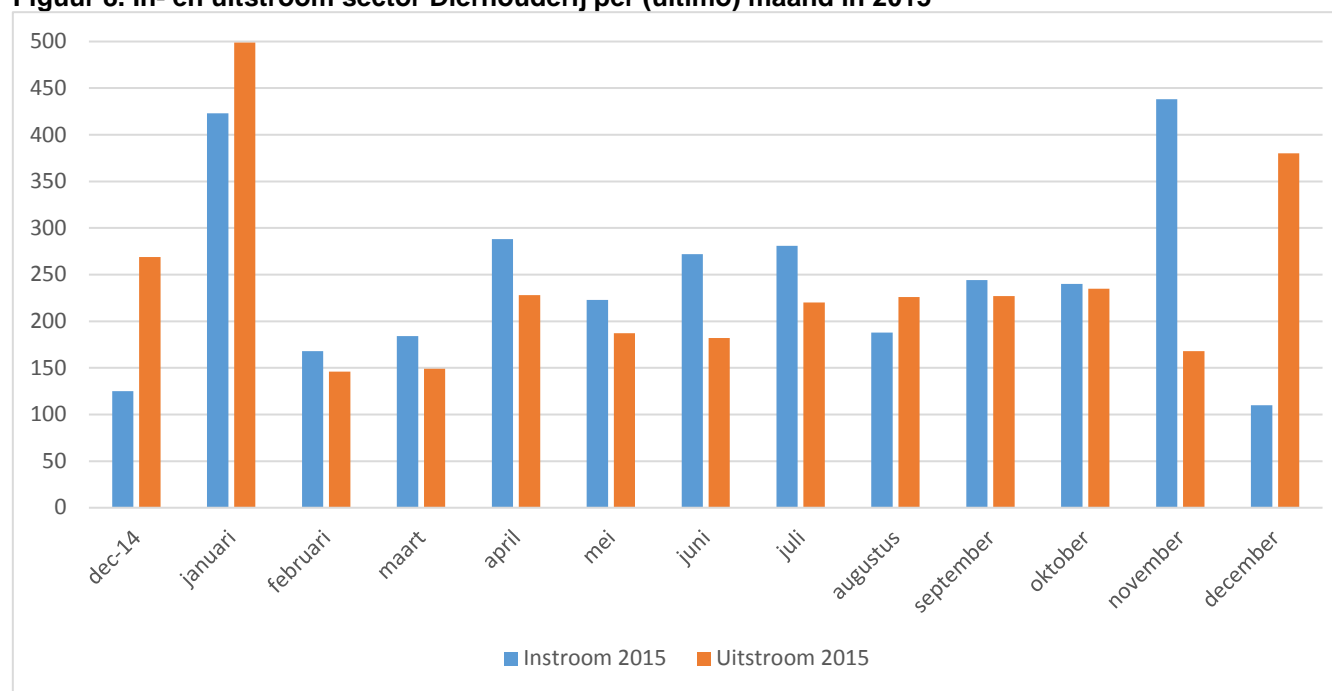
3.3 In- en uitstroom vergeleken en mobiliteit binnen de sector

In tabel 14a en figuur 8 worden de in- en uitstroom gegevens per maand met elkaar vergeleken in absolute aantallen werknemers. Hieruit blijkt dat de grootste toename in aantallen werknemers plaats vindt in juni (+90) en dat er vooral meer uitstroom dan instroom is in de maand december (-270). Het werknemersbestand neemt alleen af in de maanden januari, augustus en december. De totale instroom in 2015 is 3.059 werknemers en de uitstroom is 2.847 werknemers.

Tabel 14a. In- en uitstroom sector Dierhouderij per (ultimo) maand in 2015

	dec-14	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Instroom 2015	125	423	168	184	288	223	272	281	188	244	240	438	110
Uitstroom 2015	269	499	146	149	228	187	182	220	226	227	235	168	380

Figuur 8. In- en uitstroom sector Dierhouderij per (ultimo) maand in 2015

Tabel 14b en figuur 9 geven een overzicht van de ontwikkeling van de in- en uitstroom van 2009 tot en met 2015 (in figuur 9 zijn ook de cijfers van 2006-2008 opgenomen). In tabel 14b en figuur 9 zijn de cijfers van januari, net als in de Factsheet van voorgaande jaren, niet meegerekend in de berekening van de totale in- en uitstroom per jaar. Tabel 14c start een nieuwe reeks waarbij de gegevens van januari wel zijn meegeteld.

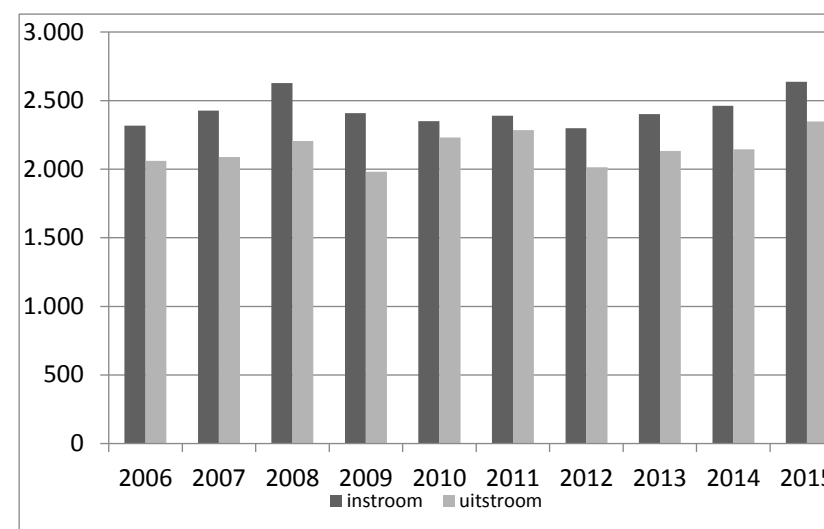
Tabel 14b. In- en uitstroom werknemers sector Dierhouderij gedurende het jaar afgezet tegen aantal werknemers gedurende het jaar

	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel
instroom	2.408	30,7%	2.349	28,7%	2.389	29,1%	2.299	23,0%	2.402	21,8%	2.462	22,4%	2.636	24,8%
ontwikkeling in procenten		-8,3%		-2,5%		1,7%		-3,8%		4,5%		2,5%		7,1%
uitstroom	1.981	25,3%	2.232	27,3%	2.285	27,8%	2.014	20,1%	2.134	19,4%	2.145	19,5%	2.348	22,0%
ontwikkeling in procenten		-10,2%		12,7%		2,4%		-11,9%		6,0%		0,5%		9,5%
Totaal medewerkers	9.894		10.167		10.305		10.014		11.020		10.998		10.649	

Tabel 14c. In- en uitstroom werknemers sector Dierhouderij gedurende het jaar afgezet tegen aantal werknemers gedurende het jaar mét cijfers van januari

	2015	
	aantal	aandeel
instroom	3.059	28,7%
ontwikkeling in procenten		
uitstroom	2.847	26,7%
ontwikkeling in procenten		
Totaal medewerkers	10.649	

Figuur 9. In- en uitstroom per jaar

In bovenstaande tabellen en grafieken worden in- en uitstroom gedefinieerd op basis van respectievelijk het aantal nieuwe en verbroken dienstverbanden. Voor de sector is het van belang om te weten in hoeveel gevallen een beëindigde arbeidsovereenkomst wordt gevolgd door een nieuwe arbeidsovereenkomst in de Dierhouderijsector, oftewel wanneer sprake is van mobiliteit binnen de sector. Deze gegevens treft u aan in tabel 14d. De mobiliteit binnen de Dierhouderijsector en de categorie 'gedurende het jaar geen verandering' is gedaald, terwijl de doorstroom naar een andere agrarische sector en de uitstroom uit de agrarische sector zijn gestegen. In absolute aantallen is de mobiliteit gedaald met 90 dienstverbanden. Ten opzichte van de benchmarksectoren heeft de Dierhouderijsector veel minder uitstroom uit de agrarische sector en veel meer werknemers die gedurende het jaar niet veranderen van baan.

Tabel 14d. Mobiliteit binnen de Dierhouderijsector

	Dierhouderij								Benchmark	Agrarisch & Groen
	2012		2013		2014		2015		2015	2015
	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%	%	%
Mobiliteit binnen de Dierhouderijsector	671	7,0%	773	7,5%	768	7,4%	707	6,9%	8%	8%
Doorstroom van Dierhouderijsector naar andere agrarische sector	218	2,3%	212	2,0%	212	2,0%	237	2,3%	2%	2%
Uitstroom agrarische sector	1.540	16,1%	1.623	15,7%	1.763	17,0%	1.935	18,8%	29%	28%
Gedurende het jaar geen verandering	7.127	74,6%	7.754	74,8%	7.638	73,6%	7.412	72,0%	61%	62%
Totaal gedurende het jaar	9.556	100,0%	10.362	100,0%	10.381	100,0%	10.291	100,0%	100%	100%

Bijlage I

Begripsomschrijvingen

Hieronder wordt een beschrijving gegeven van de in deze notitie gehanteerde begrippen.

Werknemer

Een werknemer is een persoon die een arbeidsovereenkomst is aangegaan met een werkgever die is aangesloten bij Colland Arbeidsmarkt. Het aantal werknemers zegt dus niets over het aantal werkzame fte in loondienst.

Begripsverklaring met betrekking tot de te onderscheiden werknemers

In de administratie staan niet alleen werknemers geregistreerd maar ook een beperkt aantal personen met een ander soort arbeidsverhouding. De in deze notitie gepresenteerde informatie heeft betrekking op werknemers die in dienst zijn bij de bedrijven zélf. Over de andere arbeidsverhoudingen (bijvoorbeeld stagiaires en uitzendkrachten) is geen informatie opgenomen omdat het voor de administratie van Colland geen relevant gegeven is.

De administratie registreert drie soorten contracten:

- “Vast”: dienstverbanden met een vast aantal uren per week (ongeacht of dit contracten van bepaalde of onbepaalde tijd en/of korte of lange contracten zijn);
- “Oproepkracht”: dienstverbanden met een variabel aantal uren (idem).
- “Gelegenheidswerker”: gelegenheidswerkers. Deze zijn niet meegenomen in deze factsheet.

Gemiddelde werkgelegenheid in een jaar

Hierbij gaat het om het gemiddelde van het aantal personen in loondienst per ultimo maand. De gemiddelde werkgelegenheid in het jaar is weer het gemiddelde van alle maanden.

Bedrijven

Het gaat hierbij om bedrijven die werknemers in dienst hebben.

Agrarische en groene sectoren

In deze notitie worden veertien verschillende sectoren onderscheiden, te verstaan:

- Bedrijfsverzorgingsdiensten
- Bos & Natuur
- Dierhouderij
- Glastuinbouw
- Groenvoederdrogerijen
- Groothandel in Bloembollen
- Hoveniers en groenvoorzieners
- Landbouwwerktuigen Exploiterende Ondernemingen (Loonwerk)
- Open teelten Landbouw
- Open teelten Tuinbouw
- Open teelten Bloembollen
- Open teelten Boomkwekerij
- Paddenstoelen
- Varkensverbetering

Benchmark

Qua kenmerken van activiteiten en werknemers is er geen specifieke deelsector binnen de agrarische en groene sector die vergelijkbaar is met de sector Dierhouderij. Daarom is de sector vergeleken met het totaal van de deelsectoren en met de agrarische en groene sector als geheel.

Bijlage II**Bijlagentabel bij tabel 8c Lengte bij einde dienstverband*****Omlaag afgerond naar hele maand***

Aantal maanden dienstverband	Aantal dienstverbanden	% uitstroom dienstverbanden	Cumulatief percentage
0	222	6%	6%
1	363	10%	16%
2	152	4%	21%
3	156	4%	25%
4	116	3%	28%
5	182	5%	33%
6	107	3%	36%
7	86	2%	39%
8	74	2%	41%
9	84	2%	43%
10	58	2%	45%
11	177	5%	50%
12	54	2%	51%

De lengte van het langst durende dienstverband wat werd beëindigd bedroeg 336 maanden. Daarmee werd het totaal van 100% cumulatief volgemaakt bij 3.583 beëindigde dienstverbanden.

Bijlage III

Verdeling arbeidsmarktregio's naar district

District Noord: Friesland, Groningen, Drenthe

District Noord-West: Groot Amsterdam, Noord-Holland Noord, Zaanstreek/Waterland, Zuid-Kennemerland

District Midden-West: Flevoland, Gooi- en Vechtstreek, Haaglanden, Holland Rijnland, Midden-Holland, Midden-Utrecht, Oost-Utrecht, Zuid-Holland Centraal

District Oost: Achterhoek, Food Valley, IJsselvechtstreek, Midden-Gelderland, Rivierenland, Stedendriehoek, Twente, Zuid-Gelderland

District Zuid-West: Drechtsteden, Gorinchem, Rijnmond, West-Brabant, Zeeland

District Zuid-Oost: Helmond-De Peel, Midden-Brabant, Midden-Limburg, Noord-Limburg, Noordoost-Brabant, Zuid-Limburg, Zuidoost-Brabant